

Voorstel aan : Gemeenteraad van 25 november 2013

Nummer : 48

Onderwerp : Herindeling

Bijlage(n) : 20

Samenvatting : Op basis van de resultaten uit het vervolgonderzoek naar de twee herindelingsopties, wordt de optie Groningen/Haren/Ten Boer als de meest gewenste gezien.

Voorgestelde beslissing :

1. Besluiten om, op basis van de resultaten uit het vervolgonderzoek herindeling, te kiezen voor de herindelingsoptie Groningen/Haren/Ten Boer.
2. Het besluit mededelen aan het college van GS van de provincie Groningen.

Aanleiding tot het raadsvoorstel

Hieronder schetsen wij, wat de aanleiding is geweest tot dit raadsvoorstel.

Bestuurlijke visie 2012-2025

In de raadsperiode 2006-2010 is door u uitgesproken, te willen komen tot een bestuurlijke visie. In vervolg daarop hebben diverse raadsbijeenkomsten over dit onderwerp plaatsgevonden. In december 2011 is door u een motie Bestuurlijke visie 2012-2025 aangenomen. U vond het van belang een eigen visie te hebben, en droeg ons college het volgende op:

- Maak een sterkte-zwakte analyse van de gemeentelijke organisatie;
- Benoem samenwerkingsmogelijkheden;
- Schets een beeld van de bestuurlijke ontwikkelingen;
- Stel een visie op.

Sterkte-zwakte analyse

In 2012 is een sterkte-zwakte analyse van de gemeentelijke organisatie gemaakt. De uitkomsten ervan zijn in uw raadsvergadering van 25 februari 2013 besproken. U heeft kennis genomen van de kwetsbaarheden van de gemeentelijke organisatie en geconcludeerd dat het van belang is samenwerking te zoeken met andere gemeenten, om ervoor te zorgen dat ook in de toekomst de gemeente Haren haar taken zo goed mogelijk kan blijven uitoefenen. Met de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen (waaronder het overhevelen van een groot takenpakket van Rijk naar gemeenten) is samenwerking noodzakelijk. U gaf daarom op 25 februari 2013 aan ons college de opdracht een verkenning van samenwerkingsmogelijkheden met omliggende gemeenten te maken.

Visitatiecommissie 'Bestuurlijke Toekomst Groningen'

Op 28 februari 2013 - drie dagen na uw besluit - verscheen het rapport 'Grenzeloos Gunnen', van de Visitatiecommissie 'Bestuurlijke Toekomst Groningen'. In dit rapport schetst de commissie de maatschappelijke en bestuurlijke opgaven van de Groninger gemeenten en geeft zij een beoordeling van de bestaande samenwerkingsrelaties tussen die gemeenten. De commissie concludeert dat alle Groninger gemeenten de noodzaak van samenwerking zien, maar dat de huidige samenwerkingsverbanden en -relaties niet tot verbetering leiden. De commissie adviseert daarom uiterlijk 1 januari 2018 te komen tot herindeling, met 6 nieuwe gemeenten in plaats van de huidige 23. Deze nieuwe gemeenten moeten toekomstbestendig zijn, beschikken over voldoende bestuurskracht, en toegerust zijn voor nieuwe taken. Voor de gemeente Haren is het advies te herindelen met de gemeenten Groningen, Ten Boer en een deel van Slochteren (Meerstad). Het college van GS heeft de conclusies van de commissie overgenomen. Daarbij is aangegeven dat er ruimte is voor alternatieven, mits die voldoen aan de criteria van 'Grenzeloos Gunnen' en geen gemeenten achterblijven.

Verkenning van samenwerking

Ons college heeft in de periode maart tot juni 2013 een verkenning uitgevoerd naar samenwerking met omliggende gemeenten. De resultaten daarvan zijn neergelegd in de notitie 'Verkenning van samenwerking'. In deze notitie concluderen wij dat samenwerken met een of meer andere Groninger gemeenten niet tot de mogelijkheden behoort, omdat alle mogelijke samenwerkingspartners kiezen voor herindelen.

Op 24 juni 2013 is de notitie 'Verkenning van samenwerking' besproken in uw vergadering. In deze bespreking is het volgende vastgesteld:

- Een meerderheid van u concludeert dat herindeling onontkoombaar is;
- U heeft geen definitief standpunt over een eventuele herindelingspartner en u ziet drie mogelijke scenario's namelijk:
  1. herindelen met Groningen, Ten Boer en Meerstad (ruim 200.000 inwoners);
  2. herindelen met Hoogezand-Sappemeer, Slochteren en Menterwolde (82.000 inwoners);
  3. herindelen met Tynaarlo (50.000 inwoners en samenwerken binnen STAAN);

- U vindt de mening van inwoners belangrijk;
- U wilt graag weten wat 'Haren moet Harens blijven' voor inwoners inhoudt;
- Er komt een quickscan van:
  - 1 de bestuurs- en uitvoeringskracht van vergelijkbare gemeenten (50.000, 80.000 en 200.000 inwoners) aan de hand van uitkomsten van de eerder gehouden sterkte-zwakke analyse
  - 2 toetsing van de drie herindelingsscenario's aan de criteria van het rapport 'Grenzeloos Gunnen'
  - 3 mogelijke voor- en nadelen van de drie herindelingsscenario's;
- U neemt een besluit in een extra raadsvergadering op 14 oktober.

Raadsvergadering 14 oktober

In uw vergadering van 14 oktober 2013 heeft u besloten:

1. Op 14 oktober 2013 geen besluit te nemen over de gewenste herindelingspartner en meer tijd te nemen voor het proces van het maken van een zorgvuldige keuze;
2. De periode tot 15 november 2013 te gebruiken om twee herindelingsopties nader uit te diepen namelijk de herindelingsoptie Groningen/Haren/Ten Boer, en de optie Tynaarlo/Haren. U heeft besloten de zogenaamde 'Gorechtvariant' die een eventuele herindeling met Hoogezand-Sappemeer, Slochteren en Menterwolde inhoudt, niet te betrekken in dit vervolgonderzoek;
3. Uiterlijk in uw raadsvergadering van 25 november 2013 een definitief richtinggevend besluit te nemen over de gewenste herindelingspartner.

Het vervolgonderzoek naar de twee herindelingsopties

In de afgelopen periode hebben wij onderzocht wat de gevolgen van beide herindelingsopties zouden kunnen zijn, bijvoorbeeld voor inwoners, ondernemers en landschap; alsmede de voor- en nadelen, zorgen en risico's van de beide opties. Daarnaast zijn beide opties getoetst aan de criteria van GS van de provincie, die overeenkomen met de criteria genoemd in het rapport 'Grenzeloos Gunnen' en het 'Beleidskader gemeentelijke herindeling'. In het vervolgonderzoek is rekening gehouden met onderzoekspunten die aangedragen zijn door verschillende fracties en door de partners van de herindelingsopties.

Onderzoeksproces

Vijftien medewerkers van de gemeente Haren hebben meegewerkt aan het onderzoek en hun bevindingen aangedragen. Daarbij hebben deze medewerkers overleg gevoerd met collega's in zowel Tynaarlo, als Groningen en Ten Boer. Daarnaast hebben gesprekken plaatsgevonden tussen de projectleiders en gemeentesecretarissen om beide herindelingsopties te verkennen en mogelijke voordelen en risico's in kaart te brengen. Meerstad is daarbij buiten beschouwing gelaten. De gemeenten Groningen en Slochteren hebben afgesproken dit punt tijdelijk te 'parkeren'. Om die reden heeft ons college Meerstad (Slochteren) niet betrokken in het vervolgonderzoek.

Het vervolgonderzoek is onderverdeeld in:

- Een kwalitatief onderzoek. De resultaten zijn te vinden in bijlage 1: 'Vervolgonderzoek herindeling; kwalitatieve vragen en antwoorden'.
- Een kwantitatief onderzoek. Deze feitelijke gegevens zijn tot stand gekomen in samenwerking met de partners van de beide herindelingsopties. De resultaten hiervan zijn te vinden in bijlagen 2 t/m 10.

Beoordeling opties herindeling

Wij hebben de onderzoeksresultaten van het kwalitatieve onderzoek vevat in een tabel met een samenvattende beoordeling van de beide opties. Voor de volledige tekst met resultaten uit het onderzoek verwijzen wij u naar bijlage 1. De nummering in onderstaande tabel correspondeert met de nummering van de hoofdstukken in bijlage 1.

		Tynaarlo/Haren	Groningen/Haren/Ten Boer
	Kwalitatieve onderzoeksvragen		
1	Gevolgen inwoners	Weinig gevolgen.	Weinig gevolgen.
2	Gevolgen ondernemers	Inzet op gunstige voorwaarden in besprekingen met partner.	Inzet op gunstige voorwaarden in besprekingen met partner(s).
3	Gevolgen landschap en karakter dorp	Geen gevolgen.	Geen gevolgen.
4	Gevolgen voor samenwerkingsverbanden	Situering van de nieuwe gemeente in de provincie Groningen betekent weinig tot geen gevolgen voor Haren (wel voor Tynaarlo). Situering van de nieuwe gemeente in de provincie Drenthe, betekent discontinuïteit. Daarnaast is het aangaan van nieuwe verbanden in Drenthe, een operatie die tijd, geld en inspanning kost.	Geen gevolgen, vanwege de bestaande samenwerkingsverbanden in de provincie Groningen.
5	Gevolgen voor personeel	Een grotere gemeente biedt voor medewerkers meer loopbaan- en doorgroei mogelijkheden.	Meer loopbaan- en doorgroei mogelijkheden voor medewerkers, geldt in sterkere mate voor deze herindelingsoptie.
6	Voordelen per herindelingsoptie	Deze optie scoort goed op identiteitsgebonden opgaven.	Deze optie scoort goed op gebied van ambtelijke organisatie, economische en praktische aspecten, en voortzetting bestaande samenwerkingsverbanden.
7	Zorgen en risico's per herindelingsoptie	Deze optie bevat met name risico's op het gebied van bestuurskracht, duurzaamheid, afstand burger-bestuur en provinciale loskoppeling	Deze optie bevat met name risico's op het gebied van afstand burger-bestuur, draagvlak en financiële problemen Ten Boer.
8	Toetsing criteria GS Groningen/ Beleidskader herindeling/ 'Grenzeloos Gunnen'		
A	Samenhang	Er is voldoende samenhang.	Er is voldoende samenhang.
B	Draagvlak	Er is bestuurlijk draagvlak bij het college van Tynaarlo .	Er is bestuurlijk draagvlak bij colleges en raden van Ten Boer en Groningen en er is regionaal draagvlak.
C D E	Regionale verhoudingen Schaalniveau Gebiedsopgaven	Deze criteria worden beantwoord door de Regiovisie Groningen-Assen.	Deze criteria worden beantwoord door de Regiovisie Groningen-Assen.
F	Duurzaamheid	Er is een risico van noodzaak tot verdere schaalvergroting.	Deze optie is voldoende duurzaam.
G	Nodale principe	Haren en Tynaarlo zijn minimaal op elkaar georiënteerd m.b.t. werken en leven.	Haren, Ten Boer en Tynaarlo zijn sterk op Groningen georiënteerd m.b.t. werken en leven.
H	Bestuurskracht	Deze optie biedt enige verbetering in bestuurskracht en enige verbetering voor de zwakten uit	Deze optie biedt de meeste bestuurskracht en verbetering voor de zwakten uit de sterkte-

	de sterkte-zwakke analyse.	zwakke analyse.
--	----------------------------	-----------------

Beleving van inwoners

Naast bovenstaande uitkomsten van feitelijke onderzoeksgegevens willen wij stil staan bij de beleving van onze inwoners. Herkennen inwoners zich meer in/voelen ze zich meer thuis in een groene plattelandsgemeente met Tynaarlo, of juist meer in een stadse gemeente met 'ommelanden' in de optie Groningen/Ten Boer?

De beleving die wordt ervaren bij 'Tynaarlo' is dat men zich thuis voelt bij de dorpse, groene en landelijke kenmerken van het gebied, en de verwachte korte afstand burger-bestuur. De beleving die bij 'Groningen' wordt ervaren, is dat Haren als forenzengemeente met eigen voorzieningen, onlosmakelijk verbonden is met de stad en haar voorzieningen.

Gebleken is dat er groot draagvlak onder inwoners van Noordlaren en Onnen bestaat voor een herindeling met Tynaarlo. Ook heeft de meerderheid van de 393 inwoners (3,6 % van de stemgerechtigden) die de enquête invulden (564 c.q. 5,7% inclusief Noordlaren) aangegeven dat, bij een gelijkwaardige uitkomst van de opties, hun voorkeur uitgaat naar een herindeling met Tynaarlo.

Wij nemen dit serieus en willen de beleving van inwoners meenemen in de vormgeving van de nieuwe heringedeelde gemeente. Het gaat dan om de volgende te behouden waarden waarvoor wij ons willen inzetten: het groene, dorpse en kleinschalige karakter van de dorpen/kernen van de gemeente Haren, natuur en het landschap, de eigen voorzieningen en de korte afstand burger-bestuur.

Herindeling over de provinciegrens

Wet arhi

Over de toepassing van de Wet arhi bij een provinciegrens-overschrijdende herindeling heeft de provincie Groningen eerder het volgende gezegd:

'Mocht het zo uitkomen dat de gemeente Haren de herindeling met Tynaarlo wil vormgeven dan schrijft de wet voor dat het initiatief overgaat van gemeenten naar de provincies. Dit houdt concreet in dat de provincies het overleg voeren, en het herindelingsontwerp en -advies schrijven. Dit staat omschreven in artikel 14, 15 en 8 van de Wet arhi. Mocht één van de twee betrokken provincies een andere mening hebben over de wenselijkheid, kan één van de provincies het advies vaststellen en aan het ministerie van BZK sturen voor verdere behandeling.'

Op ons verzoek heeft de provincie Groningen opnieuw contact gezocht met het ministerie van BZK, omdat het opvallend was dat gemeenten in dat geval geen rol meer leken te hebben in het opstellen van het herindelingsontwerp en -advies. Naar aanleiding daarvan heeft de provincie ons het volgende laten weten:

'BZK geeft aan dat het bovenstaande, de juiste interpretatie is, en zegt het volgende: Een herindeling van gemeenten over de gemeentegrens heen is tevens een wijziging van de provinciale indeling. Artikel 14 van de Wet arhi stelt duidelijk dat het de PS-en zijn die het herindelingsadvies over een wijziging van de provinciale indeling moeten vaststellen, niet de gemeenteraden. Gemeenten zijn volgens ons daardoor niet bevoegd een herindelingsadvies vast te stellen als daar een wijziging van de provinciale indeling uit voortvloeit. Zij kunnen prima een raadsbesluit nemen met het voornemen met elkaar te herindelen, maar dat kan geen formele artikel 5 procedure zijn.'

Situering nieuwe gemeente Tynaarlo/Haren

Ten aanzien van onze eigen voorkeur voor een provincie merken we op, dat zowel het college van Tynaarlo als wij zelf hebben vastgesteld dat Tynaarlo en Haren sterk op Groningen zijn gericht. Vanwege deze sterke oriëntatie van beide gemeenten op Groningen, zou het logisch zijn als de nieuwe gemeente Tynaarlo/Haren onderdeel wordt van de provincie Groningen.

Wij hebben aan het college van GS van de provincie Groningen gevraagd op voorhand duidelijkheid te geven over de vraag of de eventuele nieuwe gemeente Tynaarlo/Haren in de provincie Groningen dan wel in de provincie Drenthe zou moeten liggen. De provincie Groningen heeft per brief d.d. 12 november 2013 geantwoord (zie bijlage 8). GS van Groningen heeft laten weten, eraan te hechten om vast te houden aan de gemaakte afspraken. GS constateert op basis van een gesprek met de provincie Drenthe, dat uitwerking van de optie Haren met Tynaarlo extra tijd zal kosten, omdat in Drenthe nog geen criteria zijn vastgesteld waaraan deze mogelijkheid vanuit de Drentse optiek kan worden getoetst. GS van Groningen vindt dat daarmee het afgesproken tijdpad en het gezamenlijke proces met alle Groninger gemeenten dat daar bij hoort, in het gedrang komt. GS biedt Haren ruimte om zich inhoudelijk op alternatieven te oriënteren, mits deze voldoen aan de criteria/kwaliteitseisen en het tijdpad, die in de visie van GS zijn aangegeven.

De gemeente Tynaarlo heeft op 7 oktober jl. aan GS van de provincie Drenthe gevraagd, op grond van welke criteria de provincie Drenthe een mogelijke herindeling tussen Tynaarlo en Haren toetst. De provincie Drenthe heeft in antwoord daarop laten weten, dat bij herindeling de algemene criteria volgens het 'Beleidskader gemeentelijke herindeling' gelden, te weten: draagvlak, interne samenhang/dorps- en kernenbeleid, bestuurskracht, evenwichtige regionale verhoudingen, en duurzaamheid. Zowel het college van GS als de Provinciale Staten van Drenthe, hebben er tot op heden niet voor gekozen een eigen visie op de bestuurlijke toekomst van Drenthe op te stellen, zo ook geen eigen criteria. Wanneer Tynaarlo en Haren inderdaad met elkaar willen herindelen, kan GS met PS van Drenthe overgaan tot het opstellen van een visie. Op basis daarvan kunnen afwegingen worden gemaakt over het al dan niet aanpassen van de provinciegrens. De brieven van Tynaarlo en de provincie Drenthe zijn opgenomen als bijlagen 9 en 10.

Wij concluderen op basis van bovenstaande brieven van zowel Groningen als Drenthe, dat wij geen duidelijkheid hebben gekregen over de situering van Tynaarlo/Haren. Een keuze voor Tynaarlo heeft daarmee tot gevolg dat wij ons in een lange periode van onzekerheid begeven, waarbij de uitkomst van het proces onzeker is. Wij wijzen in dit kader op de discontinuïteit die er dreigt te ontstaan, wanneer Haren ervoor kiest met Tynaarlo te willen herindelen. Het jaar 2014 is een cruciaal jaar voor o.a. de decentralisaties en de VTH-taken, waarin veel keuzes moeten worden gemaakt met betrekking tot samenwerkingspartners. Andere gemeenten om ons heen zullen doorgaan met hun herindelingsproces en daarmee loopt Haren het risico achter te blijven.

De keuze voor een herindelingspartner

Dit raadsvoorstel is gebouwd op de onderzoeksresultaten die te lezen zijn in bijlage 1 'Vervolgonderzoek herindeling'. De volgende kwalitatieve onderzoeksvragen en -criteria zijn daarin de meest essentiële:

1. De bestuurskracht van de nieuwe heringedeelde gemeente;
2. De mate waarin de nieuwe heringedeelde gemeente de zwakten uit de Harense sterkte-zwakte analyse oplost of verbetert;
3. De mate waarin de nieuwe heringedeelde gemeente voldoet aan de criteria die GS van de provincie genoemd heeft in zijn provinciale visie d.d. 2 juli 2013.

(Deze criteria komen overeen met de criteria genoemd in het 'Beleidskader gemeentelijke herindeling' aangevuld met de criteria die door de Visitatiecommissie 'Grenzeloos Gunnen' zijn gehanteerd.)

Op basis van het vervolgonderzoek constateren wij het volgende:

- 1 De meeste bestuurskracht ontstaat in de herindelingsoptie Groningen/Haren/Ten Boer.
- 2 De zwakten uit de sterke-zwakte analyse, worden het meest verbeterd of zelfs opgelost in de herindelingsoptie Groningen/Haren/Ten Boer.

3 Toetsing aan de criteria van GS/Beleidskader herindeling/Grenzeloos Gunnen wijst uit dat de herindelingsoptie Groningen/Haren/Ten Boer, in sterkere mate voldoet aan genoemde criteria dan de optie Tynaarlo/Haren. Dan gaat het, naast bestuurskracht, om de criteria 'duurzaamheid' en 'nodale principe'. De optie Tynaarlo/Haren scoort op deze twee criteria minder goed. De overige criteria scoren voor beide herindelingsopties 'gelijkwaardig'.

De gewenste keuze

Op basis van de resultaten uit het vervolgonderzoek is de herindelingsoptie Groningen/Haren/Ten Boer de gewenste keuze.

Wij realiseren ons dat een deel van onze inwoners (met name in Noordlaren en Onnen) heeft aangegeven te kiezen voor een herindeling met Tynaarlo. Hierboven hebben wij al iets gezegd over het belang van en de verschillen in 'beleving'. Op dit moment kunnen de inwoners van de gemeente Haren die hebben gereageerd, verdeeld worden in de volgende groepen:

- De groep 'Uitstel'; een groep van meer dan 2000 inwoners die in september 2013 heeft aangegeven dat er meer onderzoek zou moeten plaatsvinden over wat de gevolgen zijn van de herindelingsopties, en heeft gepleit voor uitstel van de besluitvorming; deze groep kiest niet voor één van beide opties;
- De groep inwoners die de enquête volledig invulden (564 personen), waarvan de meerderheid het antwoord 'Tynaarlo' invulde op de vraag: '*Mochten de voor- en nadelen van de herindelingsopties ongeveer gelijk zijn, welke voorkeur heeft u dan voor een herindeling?*';
- De groep 'Haren hoort bij Groningen', onbekend is om hoeveel inwoners het gaat.

Gezien het bovenstaande zal de keuze voor het vormen van een nieuwe gemeente met Groningen en Ten Boer gepaard moeten gaan met een zorgvuldig communicatieproces. Voor de korte termijn (voorafgaand aan uw raadsvergadering van 25 november) zal ons college, conform de motie van de PvdA van 14 oktober jl. een informatief gesprek voeren met het maatschappelijk middenveld. In deze bijeenkomst zullen wij informatie geven over de stand van zaken inzake herindeling en het voorstel dat ons college aan u doet. Daarnaast zal ons voorstel worden toegelicht in het Harener Weekblad van 21 november as.

Ook in de periode ná 25 november, zal stevig ingezet worden op het verkrijgen van draagvlak onder de bevolking. Een plan van aanpak daartoe zullen wij u zo spoedig mogelijk na besluitvorming in uw raad laten toekomen.

Advies/voorstel

Op basis van het bovenstaande stellen wij u voor:

1. Te besluiten om, op basis van de resultaten uit het vervolgonderzoek herindeling, te kiezen voor de herindelingsoptie Groningen/Haren/Ten Boer.
2. Het besluit mede te delen aan het college van GS van de provincie Groningen.

Hoe verder ná een keuze van uw raad op 25 november 2013

Hieronder schetsen wij het tijdspad van de te nemen stappen ná uw keuze op 25 november 2013. Voor dit tijdspad vormt het door de Visitatiecommissie aangegeven advies de leidraad:

- Voor 1 oktober 2014 stellen de gemeenten die een nieuwe gemeente gaan vormen een gezamenlijke toekomstvisie op. Hierin geven de gemeenten - in het licht van sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen - aan wat zij als de belangrijkste inhoudelijke opgaven voor de nieuwe gemeente zien en hoe zij die willen gaan aanpakken. In de toekomstvisie wordt tevens ingegaan op het kernenbeleid van de nieuwe gemeente en geven de te fuseren gemeenten alvast aan op welke wijze men wil werken aan de geconstateerde ontwikkelopgaven en de verdere invoering van de decentralisaties. Wij beschouwen dit als een uitgelezen periode en daarmee een belangrijke kans om onze inwoners te betrekken bij de voorgenomen herindeling. Het ontwikkelen van de toekomstvisie is bij uitstek een interactief proces.
- Op basis van de toekomstvisie werken gemeenten in een samenwerkingsagenda de stappen uit, die men gaat zetten om van samenwerking tot samenvoeging te komen (processtappen inclusief een tijdspad). In deze samenwerkingsagenda kunnen gemeenten ook - vooruitlopend op het financieel toezicht vanuit de Wet arhi - afspraken maken over grote uitgaven (een soort 'gentlemen's agreement').
- Uiterlijk 1 oktober 2014 stellen de samen te voegen gemeenten een gelijkkluidend herindelingsontwerp vast. Hoewel dat tijdstip ruim is voor het bereiken van een gerealiseerde herindeling per 2018, meent de provincie Groningen dit als moment te moeten markeren om - indien noodzakelijk - in staat te zijn om tot een provinciaal initiatief te komen dat voor 2018 kan zijn afgerond.
- Er is een leidraad voor de uiterlijke termijnen van de procedure voor gemeentelijke herindelingen per 2017 en 2018. Voor gemeenten die per 1 januari 2017 en 2018 herindelen, worden in respectievelijk november 2016 en november 2017 herindelingsverkiezingen georganiseerd, en worden de reguliere verkiezingen van maart 2018 overgeslagen. De eerste reguliere verkiezingen zijn in maart 2022. De zittingsduur van de raad is respectievelijk 5, en 4 jaar en 3 maanden.

Bovenstaand tijdspad is opgesteld en afgestemd met de Vereniging van Groninger Gemeenten, zodat alle gemeenten evenveel invloed kunnen hebben op de uitkomst van het proces.

Het betrekken van inwoners

Binnen het bovenstaande tijdspad is het mogelijk om inwoners op diverse momenten te betrekken. Dit is bijvoorbeeld heel goed mogelijk bij het voorbereiden van de toekomstvisie voor de toekomstige gemeente. In het 'Beleidskader gemeentelijke herindeling' staat het als volgt:

'Ook mag van de betrokken gemeentebesturen een gemeenschappelijke visie worden gevraagd op welke wijze de nieuw te vormen gemeente burgers, maatschappelijke organisaties en gemeenschappen zal betrekken bij de vormgeving, en indien gewenst, bij de uitvoering van beleid. Nieuwe werkwijzen kunnen hieraan bijdragen, zoals wijkgericht werken, een actief kernenbeleid, binnengemeentelijke decentralisatie, bestuurscommissies, wijk- en dorpsraden, ambtelijke deconcentratie en/of allerlei nieuwe vormen van burgerparticipatie. De minister van Binnenlands Zaken en Koninkrijksrelaties is voornemens een handreiking uit te brengen om gemeenten te ondersteunen bij de verdere uitwerking van deze initiatieven.'

De wijze waarop en in hoeverre tijdens dit voortraject inwoners worden geraadpleegd, is aan de gemeenten. Bovengenoemde handreiking is op 4 november jl. gepresenteerd door de minister van BZK. Wanneer in 2014 een formele arhi-procedure wordt gestart, zijn er voorgeschreven momenten om inwoners te betrekken. De minister van BZK schrijft in zijn 'Beleidskader gemeentelijke herindeling', dat gemeenten in het herindelingsadvies aandacht moeten besteden aan het maatschappelijk draagvlak en de wijze waarop dit is vastgesteld,

inclusief de ingediende zienswijzen. Ook wordt aan de betrokken gemeenten gevraagd, in een logboek bij te houden op welke wijze burgers en maatschappelijke organisaties betrokken en geraadpleegd zijn in het herindelingsproces.

Herindelingsscan

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in samenwerking met de provincies de herindelingsscan ontwikkeld, om de discussie en het herindelingsproces op lokaal niveau te faciliteren. Deze scan kan worden uitgevoerd door de betrokken provincie in samenwerking met het ministerie, op verzoek van de gemeenten die betrokken zijn bij een herindelingsproces. Het ministerie zorgt voor het beschikbaar stellen en onderhoud van het databestand ten behoeve van de herindelingsscan. Afhankelijk van de beschikbare capaciteit kan het ministerie ook deelnemen aan de uitvoering van herindelingsscans. Aan de hand van de herindelingsscan kunnen gerichte aandachtspunten voor het (financieel) beleid van de nieuw te vormen gemeente worden bepaald. Ook wordt inzicht verkregen in de bouwstenen van de nieuw op te stellen begroting. Daarnaast kunnen gesignaleerde verbeterpunten en risico's beter worden aangepakt dan wel beheerst gedurende het fusieproces. Voor de herindelingsscan wordt uitgegaan van de nieuw te vormen (fictieve) gemeente.

Tot slot

Wij hebben hierboven aangegeven welke herindelingsoptie naar ons oordeel de gewenste is. We gaan ervan uit u tevens duidelijkheid te hebben gegeven over het vervolg van het herindelingsproces ná uw keuze op 25 november aanstaande.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
directeur/gemeentesecretaris

J.G. Vlietstra,
burgemeester